ရခိုင်ပတ်စာ

ပထမတန်း

ဆရာတိအတွက်အမှာစာ

၁။ ပထမတန်းရခိုင်ဖတ်စာအုပ်ရေ မူလတန်းအဆင့်မာ သင်ကြားဖို့ ပြဌာန်းရေ စာအုပ်ဖြစ်ပါရေ။ ရခိုင်စာရေ ဘာသာစကားဖြစ်တေအတွက် ဘာသာစကားဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုလေးချက်ဖြစ်တေ နားထောင်တတ်မှု၊ စကားပြောဆိုတတ်မှု၊ စာဆိုစာဖတ်တတ်မှု၊ စာရွီးသားတတ်မှုတိ ရဟိအောင် သင်ကြားပီးရဖို့ ဖြစ်ပါရေ။

သူငယ်တန်းနန့် ပထမတန်းရေ ဗျည်း၊ သရ အက္ခရာရို့၏ အသံထွက်၊ ရွီးဆွဲပုံတိနန့် ဗျည်းသရပေါင်းစပ်မှုသင်ခန်းစာတိကို သင်ကြားပီးရရေအတန်းတိ ဖြစ်ပါရေ။ သင်ကြားဖို့ရဟိရေ စာသင်ချိန်နန့် သင်ကြားရဖို့သင်ခန်းစာပမာဏ ကိုက်ညီမှုမဟိကေလေ့ မိမိရို့ရခိုင်စာကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားပနာ အချေတိကို အားစိုက်သင်ကြားပီးဖို့လိုအပ်ပါရေ။

ဘာသာစကား ကဏ္ဍဖြစ်တေ သီးခြားစကားလုံး (နာမ်၊ ကြိယာ) တိမာ ရခိုင်ဝေါဟာရအများစုကိုဖော်ပြထားပါရေ။ အကူစကားလုံး (ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်း၊ သမ္ဗန္ဓ) တိမာလေ့ ရခိုင်ဒေသအနှံ့အပြား သုံးစွဲနီရေ အကူစကားလုံးအများစုကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါရေ။ ယင်းစကားလုံးတိကို ကျောင်းသားသူငယ်အချေတိ အကျွမ်းတဝင်တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားပီးဖို့ မှာကြားလိုပါရေ။

စာပီပျောက်ကေ ယဉ်ကျေးမှုပျောက်ဖို့၊ ယဉ်ကျေးမှုပျောက်ကေ လူမျိုး ပျောက်ဖို့ဆိုရေ စကားဟိရေအတွက် မိမိရို့လူမျိုးမပျောက်အောင် ထိန်းသိမ်းမှု အဖြစ်နန့် ရခိုင်စာကိုအမြတ်တနိုးသင်ကြားပီးဖို့ အရေးတကြီး လိုအပ်ကြောင်း မှာကြားလိုပါရေ။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	သင်ခန်းစာ – ၁ (အင်၊ အင့်၊ အင်း)	၂
၂။	ဖတ်စာ – ၁	၃
၃။	သင်ခန်းစာ – ၂ (အောင်၊ အောင့်၊ အောင်း)	၄
၄။	ဖတ်စာ – ၂	၅
၅။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (အောင်ရာအောင်စီ မယုံးစီကော့)	၆
၆။	ဆောင်ပုဒ်	၇
၇။	သင်ခန်းစာ – ၃ (အိုင်အိုင့်၊ အိုင်း)	၈
၈။	ဖတ်စာ – ၃	၉
၉။	သင်ခန်းစာ – ၄ (အိန်၊ အိန့်၊ အိန်း)	၁၀
၁၀။	ဖတ်စာ – ၄	၁၁
၁၁။	သင်ခန်းစာ – ၅ (အုံ၊ အုံ့၊ အုံး)	၁၂
၁၂။	ဖတ်စာ – ၅	၁၃
၁၃။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (ရှိတူပန်း ငှိတူပန်း)	၁၄
၁၄။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (တတိုင်နှစ်တိုင် မညင်းတိုင်)	၁၅
၁၅။	သင်ခန်းစာ – ၆ (အွန်၊ အွန့်၊ အွန်း)	၁၆
၁၆။	ဖတ်စာ – ၆	၁၇
၁၇။	သင်ခန်းစာ – ၇ (အက်)	၁၈
၁၈။	ဖတ်စာ – ၇	၁၉
၁၉။	သင်ခန်းစာ – ၈ (အောက်)	၂၀
၂၀။	ဖတ်စာ – ၈	၂၁
၂၁။	သင်ခန်းစာ – ၉ (အိုက်)	၂၂
၂၂။	ဖတ်စာ – ၉	၂၃
၂၃။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (မောင်တော်တမ်း အလွမ်းပြေ)	၂၄
၂၄။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (မှိုဟင်းလေ့ရူး – စူးလေ့စူး)	၂၅

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၅။	သင်ခန်းစာ – ၁၀ (အစ်)	၂၆
၂၆။	ဖတ်စာ – ၁၀	၂၇
၂၇။	သင်ခန်းစာ – ၁၁ (အတ်၊ အပ်)	၂၈
၂၈။	ဖတ်စာ – ၁၁	၂၉
၂၉။	သင်ခန်းစာ – ၁၂ (အွတ်၊ အွပ်)	၃၀
၃၀။	ဖတ်စာ – ၁၂	၃၁
၃၁။	သင်ခန်းစာ – ၁၃ (အိတ်၊ အိပ်)	၃၂
၃၂။	ဖတ်စာ – ၁၃	၃၃
၃၃။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (လယ်သမား – ကျွဲကျောင်းသံ)	၃၄
၃၄။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (အပုချေငိုရေ ပခက်က)	၃၅
၃၅။	သင်ခန်းစာ – ၁၄ (အုတ်၊ အုပ်)	၃၆
၃၆။	ဖတ်စာ – ၁၄	၃၇
၃၇။	သင်ခန်းစာ – ၁၅ (စာလုံးဆင့်၊ ပါဠိဆင့်တိ)	၃၈
၃၈။	ဖတ်စာ – ၁၅	၃၉
၃၉။	ဖတ်စာ – ၁၆	၄၀
၄၀။	ဖတ်စာ – ၁၇ (အရပ်လေးမျက်နှာ)	၄၁
၄၁။	ဖတ်စာ – ၁၈ (ရခိုင်ပြည်နယ်က မြို့နယ်၊မြို့နယ်ခွဲတိ)	၄၂
၄၂။	ဖတ်စာ – ၁၉ (သွားကိုဂရုစိုက်ပါ)	၄၃
၄၃။	ဖတ်စာ – ၂၀ (အသက်ရှည်စွာ)	၄၄
၄၃။	ဖတ်စာ – ၂၁ (နို့သောက်ခြင်း)	၄၅
၄၄။	ဖတ်စာ – ၂၂ (ပန်းဝှက်တမ်း)	၄၆
၄၅။	ဖတ်စာ – ၂၃ (အကျွန်ရို့ရွာ)	၄၈
၄၆။	ဖတ်စာ – ၂၄ (ယုန်နန့်လိပ်အကြောင်း)	၅၀
၄၇။	ဆိုဖို့အရွေ့သာခြင်း (ဗုဒ္ဓပူဇနိယ ယိမ်း)	၅၂

ရခိုင်ဖတ်စာ

ပထမတန်း

သင်ခန်းစာ – ၁

အင်	အင့်	အင်း
-င်	-င့်	-င်း

ကင်	ကင့်	ကင်း	ကြင်	ကြင့်	ကြင်း
ခင်	ခင့်	ခင်း	နှင်	နှင့်	နှင်း
စင်	စင့်	စင်း	မှင်	မှင့်	မှင်း
ထင်	ထင့်	ထင်း	သွင်	သွင့်	သွင်း

လိကျင့်ဖို့

ဆင်

ခရင်း

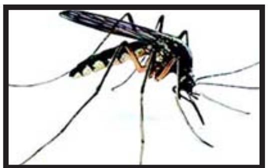
ခြင်

သဇင်

နာရီစင်

အလိအကျင့်	လယ်ကွင်း	သန့်ယှင်း	ဦခွင်	စင်မြင့်
ကျင်တလင်း	အပင်ရှည်	ပြင်ဖြူ	မြိပြင်	သဇင်တန်
အမင်အဘာ	ဝမ်းခြင့်	တရွင်း	ငပျင်းကျော်ထရံ	

ဖတ်စာ – ၁

အမင် အဘာ ပြန်လာယာ။
စျီးခရင်းထဲမှာ ဇာပါလေး။
ခြည်ခင် နီဝါ ဝယ်လာလား။
အကြီးသျှင်က လှမ်းပြောရေ။

အပျိုမချေ တသင်း
ဘုရားပွဲမာ ဟန်ကမေ။
ဆင်ဖို့ပျင်ဖို့လိုရေ။
ဟန်ခြင်းဆိုကေ ပျော်ရရေ။

ဘုရားပွဲမာ ကျင်ပွဲပါရေ။
ကျင်သန်တိ ကျင်ကွင်းပြနီရေ။
စင်အဆင့်ဆင့်ပျင်ထားရေ။
ကြည့်ချင်ကေ ဖေသာပီးပါ။

သင်ခန်းစာ – ၂

အောင်	အောင့်	အောင်း
ေ–ာင်	ေ–ာင့်	ေ–ာင်း

ကောင်	ကောင့်	ကောင်း	ကြောင်	ကြောင့်	ကြောင်း
ဆောင်	ဆောင့်	ဆောင်း	နှောင်	နှောင့်	နှောင်း
တောင်	တောင့်	တောင်း	မြှောင်	မြှောင့်	မြှောင်း
ဟောင်	ဟောင့်	ဟောင်း	လျှောင်	လျှောင့်	လျှောင်း

လိုက်ဖတ်ကြည့်ဖို့

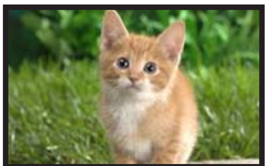

ကြောင်

ခေါင်းလောင်း

စောင်း

စာသင်ကျောင်း

ပြောင်းဖူးပင်

ဂေါင်းဆောင်	ဆောင်းရာသီ	လူးစောင်း	ဒါဒေါင်
တောင်တန်း	တောင်း	မြောင်ရိ	အဟောင်းသိမ်း
တန်းဒေါင်	စူးငြောင့်	နောင်းနောင်း	ဖြောင့်ဖြောင့်
သောင်ပြင်			

ဖတ်စာ – ၂

ရွာနားမှာ ချောင်းဟိရေ။
ဝါးဖောင်ကို ချောင်းထဲသွင်းလာရေ။
လောင်းချေ တစင်း တွဲပါရေ။
ကြသောင်းဝါးလေ့ မျှောင်ပါရေ။

တပေါင်းလမှာ ဘောလုံးပွဲချရေ။
အသင်းဟောင်းတိပါလာရေ။
ကျောင်းသားအသင်းမပါလား။
ဆရာကြီးက ဂေါင်းဆောင်ပါ။

ကျောင်းသားတိ စာရှိုးနီသည်။
စာကြောင်းကို ပြောင့်အောင်ရှိုးပါ။
စာလုံးပေါင်းမှန်ယောင် ရှိုးပါ။
အစကောင်းကေ အနှောင်းကောင်း၏။

ဆိုဖို့ အရွှေ့သာခြင်း

အောင်ရာအောင်စီ မယှုံးစီကေ့

အသူယေထိုး ဒိုးတလင်း၊ မောင်ယေထိုးဒိုးတလင်း

အောင်ရာအောင်စီ မယှုံးစီကေ့။

တရာတန်လေ မြပန်းကုံးကို ချွတ်ပျာပီးမေ။

ဂုမပါ ညခါလာလတ်။

နီပြောင်ပြောင် ကန်ဘောင်ရင်းမှာ ကတိသတ်မေ။

ဆောင်ပုဒ်

နီသို့ထင်ရှား၊ ဘုရား တရား သံဃာ
ရတနာ ထွတ်ထား၊ မြတ်သုံးပါးကို
ဦးဖျားထိပ်ထက် အမြဲရွက်
(မြတ်သုံးပါး = မြင့်မြတ်သော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ)

သင်ခန်းစာ – ၃

အိုင်	အိုင့်	အိုင်း
ိုင်	ိုင့်	ိုင်း
- ဉ်	- ဉ့်	- ဉ်း

ကိုင်	ကိုင့်	ကိုင်း	ကြိုင်	ကြိုင့်	ကြိုင်း
ခိုင်	ခိုင့်	ခိုင်း	ချဉ်	ချဉ့်	ချဉ်း
မှိုင်	မှိုင့်	မှိုင်း	စဉ်	စဉ့်	စဉ်း
ပိုင်	ပိုင့်	ပိုင်း	ယဉ်	ယဉ့်	ယဉ်း

လိကျင့်ဖို့

ခြိုင့်

လှိုင်း

ဗျိုင်း

ကျောက်ပျဉ်

စဉ့်အိုး

ကျင်ကိုင်	လူတကျိုင်	မွှီးကြိုင်	မှိုင်းဝိ
နိုင်ငံ	ဆိုင်းတူရွယ်တူ	ဆိုင်းကြိုး	ပျိုင်းစီ
ယဉ်ကျေးမှု	အစဉ်အလာ	မျှဉ်ငပိ	စဉ်းစား

ဖတ်စာ – ၃

သဇင်ပန်းခိုင် တမြိုင်မြိုင်။
ရခိုင်ဘုရားပေါင်း။
သဇင်ပန်းခိုင် မွှေးပျံ့ကြိုင်။
ရိုးတောင်ဆိုင်းဆိုင်း ပြိုင်းနီရေ။

အပြောအဆို ယဉ်ကျေးပါ။
ရိုင်းစိုင်းသူကို ယှောင်ပါ။
ပညာတတ်အောင် သင်ယူပါ။
ရိုးရာအစဉ်အလာကို မြှင့်တင်ပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ စဉ်အလာ။
ဓညဝတီက စလာရေ။
သားစဉ်မြေးဆက် နာယူပါ။
ယဉ်ကျေးမှု မယိမ်းယိုင်ပါစီကေ့။

သင်ခန်းစာ – ၄

အိန်	အိန့်	အိန်း
◌ိန်	◌ိန့်	◌ိန်း
◌ိမ်	◌ိမ့်	◌ိမ်း

ကိန်	ကိန့်	ကိန်း	ကြိမ်	ကြိမ့်	ကြိမ်း
စိန်	စိန့်	စိန်း	ငြိမ်	ငြိမ့်	ငြိမ်း
ပိန်	ပိန့်	ပိန်း	ချိန်	ချိန့်	ချိန်း
လိမ်	လိမ့်	လိမ်း	မှိန်	မှိန့်	မှိန်း
သိမ်	သိမ့်	သိမ်း	ဟိန်	ဟိန့်	ဟိန်း

လိကျင့်ဖို့

အိမ်

ကျွဲရိစိမ်

ပြိန်းပင်

ကြိမ်ခရင်း

ချိန်ခွင်

ထိန်ထိန်လင်း	ငြိမ်းငြိမ်းနီ	စိန်ရည်	ဒိုးစိမ်	စည်းစိမ်
ဇိမ်ကျ	ရိတိမ်	ကထိန်ပွဲ	လူနံပိန်	ကျွဲပြိုသိန်
မီးဟိန်	အဆီအိမ့်	လှူးလှိမ့်		

ဖတ်စာ – ၄

ခြည်ခင်ကိုအမင်သိမ်းယူရေ။
အထိန်းမပါခြည်ခင်ဖယ်ထားရေ။
ပန်းကြို့ကို ကြိုးနန့်သိန်ပါ။
ကြိမ်တန်းမာ တွဲထားပါ။

စာသင်ချိန်ခါ နားထောင်ပါ။
စာကို အပြိန်းမကြည့်ကေ့။
မှန်အိမ်ကို မီးညှိပါ။
မီးထိန်ထိန်မာ စာဆိုပါ။

အဆီအိမ့်အိမ့် ငတန်သား
ငစွယ်ကို ဒလိန့်ထိုးထားရေ။
မီးကျိုးဟိန်မာ လှိမ့်ပါ။
အနံ့ထိန်းအောင် နံ့နံ့ပင်ထည့်ပါ။

သင်ခန်းစာ - ၅

အုံ	အုံ့	အုံး
-ုံ	-ုံ့	-ုံး
-ုန်	-ုန့်	-ုန်း

ကုံ	ကုံ့	ကုံး	ကျုံ	ကျုံ့	ကျုံး
ကုန်	ကုန့်	ကုန်း	ချုံ	ချုံ့	ချုံး
ထုံ	ထုံ့	ထုံး	ဖြုန်	ဖြုန့်	ဖြုန်း
မုန်	မုန့်	မုန်း	မှုန်	မှုန့်	မှုန်း

လိကျင့်ဖို့

ယုန်

ပျားအုံ

ဂျုံ

ဒုံးပျံ

ဗုံတို

ပန်းကုံး ပြီးခုန် ကုန်းကြောင်း ကုန်စုံဆိုင် နံယုန်လ
ထုံးတမ်း လီဟုန်ပြင်း မြူမှုန် သပုံမွှီး ပြုံ့သိပြုံ့သွင်
မီးပုံး ဆံထုံး

ဖတ်စာ – ၅

ချရားပန်း သုံးကုံး။
ဇာပိုင် သုံးဖို့ရောင်။
ဘုရားမာ တင်ဖို့လား။
လုံးချင်းရာ ပန်ဖို့လား။

ကုန်မျိုးစုံဆိုင်ကြီး။
သပုံမွှီး ဝယ်ချင်ရေ။
နနွင်းမှုန့်လေ့ ဝယ်ချင်ရေ။
အုန်းဆီတပုံး ဇာစျီးရောင်။

စုန်လီထလာရေ။
ပဆိုးကို လုံအောင်ချုံထားပါ။
မီးလှုံချင်သူလာပါ။
ထိုင်ခုံချေ ယူလာပါ။

ဆိုဖို့ အရွေ့သာခြင်း

ရှိတူပန်း ငွေတူပန်း

ရှိတူပန်း၊ ငွေတူပန်း၊ အမင်အိမ်မာပွင့်ရေပန်း။
ရှိတူပန်း၊ ငွေတူပန်း၊ အဘာအိမ်မာပွင့်ရေပန်း။
ရှိတူငွေတူ၊ အသူယူ
ပန်းရှိတူကို၊ မေဖြူပန်ယင့်၊ လှလီယင့်။
ပန်းငွေတူကို၊ မေဖြူပန်ယင့်၊ လှလီယင့်။

ဆိုဖို့ အရွှေ့သာခြင်း

တတိုင်နှစ်တိုင် မညင်းတိုင်

တတိုင်နှစ်တိုင် မညင်းတိုင်
တိုင်ကမညင်း သရက်ကင်း
နင်နန့် ငါနန့် ဝါဆိုလမာ
ပေါင်းကတ်မေ။
ကပိုင်ကျမ္ဗိ မြစ်လယ်ခေါင်မာ
ကျာကျာမ္ဗိ
တဆုပ်နှစ်ဆုပ် ထမင်းဆုပ်
ဆုံဆယ်နယ်နှုတ် ပျုပ်
နှုတ်နှုတ် နှုတ်လိုက်ကတ်ပါဟေ။

သင်ခန်းစာ – ၆

အွန်	အွန့်	အွန်း
-ွန်	-ွန့်	-ွန်း
-ွမ်	-ွမ့်	-ွမ်း

ကွန်	ကွန့်	ကွန်း	ကျွန်	ကျွန့်	ကျွန်း
ခွန်	ခွန့်	ခွန်း	ချွန်	ချွန့်	ချွန်း

လိကျင့်ဖို့

စွန်

ဇွန်း

ထွန်

ဝါဂွမ်း

ကွန်

အကွန်ဆောင်	ရွှန်းသီး	အဝကျွန်း	ဥခွံ
ထမင်းခွံ့	အခွန်တော်	လုံချွန်	နှာခေါင်းချွန်း
ဆွမ်းခံ	တွန်	တံထွီး	ခင်ပွန်း
ပြွန်	လောင်ပွန်း		

ဖတ်စာ – ၆

မောင်သျှင်တိ ဆွမ်းခံကြွလာရေ။
ဖွန်းကြီးသုံးပျာ ဆွမ်းလောင်းပါ။
အခင်ထွန်း ရီထမ်းလာရေ။
ရီစည်ထဲမှာ သွန်ထည့်ပါ။

မိုးသွန်ပျာ ရွာလာရေ။
လယ်ငှားသားတိ ထွန်ချရေ။
ပုဇွန်ပြား ဝယ်လာရေ။
မွန်းမတည့်ခင် ကျွေးပါ။

လီမမွမ်းအောင် ပြတင်းဖွင့်ထားပါ။
လောင်ပွန်း ဟင်းစား ဆီးကြော်ပါ။
အဆွေ ခင်ပွန်းလာနီရေ။
မှောင်လာရေခါ မီးထွန်းပါ။

သင်ခန်းစာ – ၇

အက်
-က်

ကက်	ကျက်	ကြက်	ကွက်	ငှက်
ခက်	ချက်	ခြက်	ခွက်	ညှက်
စက်	ပျက်	ပြက်	ပြွက်	နှက်
ညက်	မျက်	ဖြက်	မြွက်	မှက်
သက်	လျက်	မြက်	ရွက်	ဝှက်

လိကျင့်ဖို့

စက်ရုံ

ကြွက်

မျက်နှာ

ငှက်

ရွက်

ငှက်မွှီး	ကြက်ငှက်	အခက်အရွက်	လယ်တစ်ကွက်
သမက်တက်	အတက်ထွက်	ရီစက်	နွားချီးပက်
ပြွက်ပြွက်ဆူ	ဖက်ရွက်	ရက်ကန်း	

ဖတ်စာ – ၇

စပါးထွက်နည်းရေ လယ်တစွက်။
နွားချီးပက်သြဇာ ထည့်ပြီးပါ။
လယ်ညက်အောင်အားပြုပါ။
လယ်မာအညက် ကုန်အတွက်။

ရွာလယ်မှာ သမက်တက်ပွဲ။
အသွင်းလက်ဖွဲ့ပြီးပါရေ။
ကြက်သား ဝက်သားကျွေးပါမေ။
သူ့ဖက် ကိုယ့်ဖက် လူစုံရေ။

မိုးထဖက်သား ကြက်တွန်ရေ။
ရောင်နီတက်ခါ ဆွမ်းချက်တေ။
နီထွက်လာခါ စာကျက်တေ။
မရ ရအောင် ကျက်ရမေ။

သင်ခန်းစာ – ၈

အောက်
ေ-ာက်

ကောက်	ကျောက်	ကြောက်	ညှောက်
ခေါက်	ချောက်	ခြောက်	နှောက်
ပေါက်	ပျောက်	ပြောက်	ရှောက်
ဖောက်	ဖျောက်	ဖြောက်	မှောက်
မောက်	မျောက်	မြောက်	မြှောက်

လိကျင့်ဖို့

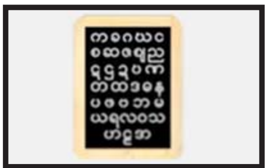
ကျောက်သင်ပုန်း

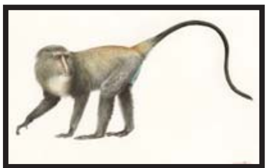
မျောက်

မြောက်ဥ

ငါးခြောက်

ရှောက်သီး

ယောက်ကျား	ကောက်နှံ	အိမ်ကြောက်	ယောက်ဖ
ဝါးရောင်းခြောက်	အညှောက်	လမ်းလျှောက်	ဦးနှောက်
ပေါက်ပေါက်ဖောက်	ငသလောက်	ဦးစောက်ဆောက်	ခေါင်တောက်

ဖတ်စာ – ၈

အိမ်ဂြောက်မှာ ရက်ကန်းရက်တော။
အယွေကြီးရွှန်းသီး ယောက်ပီးရေ။
အိမ်နောက်မှာ ထင်းပေါက်ဟိရေ။
မီးဖော်ခါ ဝါးရောင်းခြောက်သုံးရရေ။

မျိုးစိက အညှောက်ထွက်လာရေ။
ပင်ပေါက်ကို မခြောက်စီကေ့။
တရက် တခေါက် ရီလောင်းပါ။
တယောက်တလှည့်စီ လောင်းပါ။

အဝေအဝေ ယောက်ဖချေ။
သပြာကောက်စောင် လားပါမေ။
နောက်မကျခင်ထွက်ရမေ။
မိုးသီးပေါက်ကျကေ ကိုယ်နာရေ။

သင်ခန်းစာ – ၉

အိုက်
-ိုက်

ကိုက်	ကျိုက်	ကြိုက်	နှိုက်
ခိုက်	ချိုက်	ခြိုက်	မှိုက်
ပိုက်	ပျိုက်	ပြိုက်	ယှိုက်
စိုက်	ဖျိုက်	ဖြိုက်	လှိုက်
ထိုက်	မျိုက်	မြိုက်	

လိကျင့်ဖို့

ငှက်သိုက်

မီးကိုက်

သိုက်

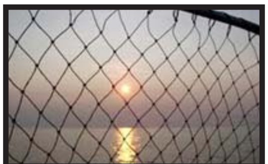
ပိုက်

တိုက်

ခေါင်းငိုက်စိုက်	အိပ်ငိုက်	အပင်စိုက်	ကနန့်နှိုက်
နောက်လိုက်	ပိုက်သည်	ပျိုးစိုက်	ချွေးပြိုက်ပြိုက်
သိုက်စာ	လမိုက်	အဆိုက်ကျ	

ဖတ်စာ – ၉

သီးပင်စားပင် စိုက်ပါ။
သရက်သီး မကြိုက်လား။
ပေါ်ခိုက်မှာ စားပါ။
လက်ဆောင် ပီးလိုက်ယင့်။

အင်းကျီကို မီးကိုက်တိုက်ပါ။
လက်သမား ကိုက်တိုက်နီရေ။
ချွေးပြိုက်ပြိုက် ကျရေ။
နိခင်းဖက် အိပ်ငိုက်တေ။

နောက်ကခွီးရှူး လိုက်လာရေ။
ကိုက်ဖို့စွာ သတိထား။
ခွီးရှူးကိုက်ကေ သီနိုင်ရေ။
ကထိုက်ကရိုက် မလားကေ့။

ဆိုဖို့ အရွှေ့သာခြင်း

မောင်တော်တမ်း အလွမ်းပြေ

အပွင့်ယေဖြူပြာ
အညှာယေကောင်းခြင်း
ယာတောင်ထက်မှာ ဝါဂွမ်းခြင်းလေ။
ဝါဂွမ်းပင်ငုံ ဖူးပွင့်စုံ
ဆွတ်တုံမေရို့ ဗိုင်းငင်ဖို့။
ဗိုင်းဝင့်ဝါခြည် လက်ရက်ထည်
မေ့ မောင်ရို့မှာ ဝတ်ရမေလေ။
ဝါခြည်ဒယော အသားညက်
အကွက်အဆန်း မောင်တော်တမ်း
အလွမ်းလေ့ပြေ ခေါ်ကတ်တေ။
ရက်တေမေပျော လက်စချော
နှမလက်ရာ မောင်ဝတ်လာ
အဘာကြီးသား လှရေဂါး။
ကြွရေပရေ သာထွန်းဝေ
အမေရို့မာ မျက်ငါးသွယ်လေ . . . မျက်ငါးသွယ်။

၂၄

ဆိုဖို့ အရွေ့သာခြင်း

မှိုဟင်းလေ့ခူး - စူးလေ့ စူး

အမျေလေ၊ ရောက်မလေ။
မှိုဟင်းခူးစောင်၊ လားကတ်မေ။
မှိုဟင်းလေ့ခူး၊ စူးလေ့စူး။
အစူးလေ့တွင်၊ နီလေ့ဝင်။
အိမ်ကိုလေ့ရောက်၊ မိုးလေ့သောက်။
ကောက်ကရီကောက်။

သင်ခန်းစာ – ၁၀

အစ်
- စ်

ကစ်	ကျစ်	ကြစ်	ညစ်
ခစ်	ချစ်	ခြစ်	နှစ်
ဆစ်	ပျစ်	ဖြစ်	သျှစ်
တစ်	ဖျစ်	မြစ်	လှစ်
လစ်	မျစ်		

လိကျင့်ဖို့

ကသစ်ပင်

ကျားသစ်

ဂြစ်

ငါးပျစ်

ဒူးဆစ်

ကြိုးကျစ်	ရိစစ်	အသစ်	အနစ်
ချစ်ခင်	အိုးချစ်	လှီကားထစ်	အနှစ်
ပစ်ပယ်	အမြစ်	မြစ်ချောင်း	သစ်ပင်

ဖတ်စာ – ၁၀

အိုးကို လှစ်ကြည့်ပါ။
ဝက်သားအနှစ် ကျန်ရေ။
ခြစ်ပနာမစားကေ့။
ကြက်ဥအနှစ် စားကောင်းရေ။

မေးမေ ဇာဖြစ်တောင်။
ခါးဆစ် အီးရေ။
အယမ်းမဖျစ်ကေ့။
ဆီးမြစ်ပျစ်ပျစ် သွီးပီးပါ။

မူးယစ်ဆီးဝါးယှောင်ပါ။
ရန်မဖြစ်ပါစီကေ့။
အပြစ်မဖြစ်အောင်နီပါ။
ရန်ဖြစ်ကေ ကြားပျစ်မေ။

သင်ခန်းစာ – ၁၁

အတ်	အပ်
-တ်	-ပ်

ကတ်	ကြပ်	ကျပ်	ညှပ်
ခတ်	ခြတ်	ချပ်	နှပ်
ဆတ်	ဖျပ်	ပြတ်	မှတ်
ရပ်	ဖျတ်	ဖြတ်	လှပ်
ဝတ်	မြတ်	ဗြတ်	ခပ်

လိကျင့်ဖို့

ကြခတ်ဝါး

ဆတ်ဂြို

စရပ်

ယပ်တောင်

အဟတ်

ကော်ကပ်	လက်ခတ်	ဖဲချပ်	ဆပ်နှံ
ဆောက်ခတ်	ကြပ်ခိုး	ကွမ်းညှပ်	ရက်ပြတ်
ဆီးအတတ်	အောက်ထပ်	လူနပ်	နှပ်

ဖတ်စာ – ၁၁

အိမ်ကို တပ်ကာပါ။
ကြခတ်ဝါးပင်စိုက်ပါ။
နှိုးထိုးတတ်ကေ ဝင်ကူပါ။
ခါးပြတ်မေ သတိထား။

လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်စားပါ။
ထမင်းကို နပ်အောင်နှုပ်ပါ။
ဟင်းရည်မာ ဟင်းမြိုးခတ်ထည့်ပါ။
ကောင်းကောင်း မစပ်ပါစီကေ့။

ငါရို့အိမ်သို့ ဟပ်ခပါ။
ဆပ်နှံ့မုန့် ကြိုထားရေ။
လူများကေ အဖြတ်ဖြတ်ကျွေးပါ။
ယင်မနားအောင် ယပ်ခတ်ပီးပါ။

သင်ခန်းစာ – ၁၂

အွတ်	အွပ်
◌ွတ်	◌ွပ်

ကွတ်	ကွပ်	ကျွတ်	လွတ်
ခွတ်	ခွပ်	ချွတ်	မွတ်
စွတ်	စွပ်	ပြွတ်	ညွတ်
ထွတ်	သွပ်	ရွှတ်	ပွတ်

လိကျင့်ဖို့

ကြက်ခွပ်

လက်စွပ်

မရွှတ်

ဖွတ်

သီးပြွတ်

အကွပ်	ဝါကျွတ်	သပွတ်သီး	ကြွတ်
မုန့်ကြွပ်	ညွတ်ကွင်း	ဆပွတ်	ပွတ်သီပွတ်သပ်
အဝတ်ဖွပ်	ထမင်းမွတ်	မလိမ်စွတ်သီး	ကျောင်းရွှတ်

ဖတ်စာ - ၁၂

ဝါကျွတ်လ မီးထွန်းပွဲ။
ရှာပြတ်သားပါကတ်တေ။
မီးပုံးတင်ဖို့ ပျင်နီယာ။
မှိုင်းပြည့်ရေခါ ရွှတ်တင်ပါ။

ဒါးလက်ချောင်းမာ ငါးရွှတ်တေ။
ဖွပ်တေ လျှော်ရေ ရီချိုးရေ။
အစွတ်ရည်ဖတ် အိမ်ပြန်ရေ။
မလိန်စွတ်သီး ဆွတ်ခရေ။

ကျောင်းရွှတ်တေခါ နီကျယာ။
ထမင်းမွတ်တေ ဝမ်းညင်ရေ။
ဆန်ဖွပ်ထမင်း မွှီးနီယင့်။
မရွှတ်ပြုပ်ဟင်းရည်ဇောင်ချိုယင့်။

သင်ခန်းစာ – ၁၃

အိတ်	အိပ်
ိတ်	ိပ်

ကိတ်	ကိပ်	ကျိတ်	ကျိပ်
ခိတ်	ခိပ်	ခြိတ်	ခြိပ်
စိတ်	စိပ်	ပြိတ်	
တိတ်	တိပ်	ဖြိတ်	
ပိတ်	လိပ်	မြိတ်	

လိကျင့်ဖို့

စာအိတ်

ကြိတ်ဆုံ

ဆိတ်မ

လိပ်

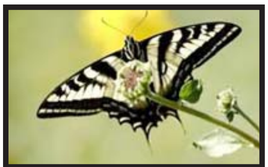
လိပ်ပြာ

လူတကျိပ်
ခြိပ်မြို့
သလိပ်

အဖိတ်နိ
ဝါးစိတ်

ပရွက်စိ
ခွဲစိပ်

အဖုအကျိတ်
လောင်းဆိပ်

ဖတ်စာ – ၁၃

နို့စို့သားချေ အိပ်ချင်ရေ။
ပုချေကို အီးယေသိပ်မေ။
တိန်းလို့ ဆိတ်လို့ နီပါ။
မျက်စိ နှိတ်လားယာ။

ဆိတ်မဝင်အောင် လိုက်ရှတ်ပါ။
တပ်တန်းခါးကို ပိတ်ထားပါ။
ပင်နုထိပ်ဖျား ဆိတ်မစားရ။
အရိပ်အောက်ကထိုင်စောင့်ပါ။

ဆွမ်းကြီးလောင်းပွဲကျင်းပရေ။
ကျိုတ်ကျိုတ်တိုး စည်ကားရေ။
သပိတ်ထဲမှာ ဆွမ်းလောင်းပါ။
မမှိတ်ပါစီကေ့။

ဆိုဖို့ အရွေ့သာခြင်း

လယ်သမား-ကျွဲကျောင်းသံ

မင်္ဂလာယေ ရှိုင်ရှိုင်၊
ကြိမ်သားဒုတ်ကို၊ နှောင်းနှောင်းကိုင်၊
ကယိုင်ကပါး၊ နှင်းမြိုင်မြိုင်ကော၊
တောင်ကျိုင်ကြားမာ၊ ကျွဲကျောင်းလားရေ။
အစ်ကိုမပါ၊ ညီမပါ၊
ကြိမ်သားဒုတ်ကို၊ နှောင်းနှောင်းကိုင်၊
ကယိုင်ကပါး၊ နှင်းမြိုင်မြိုင်ကော၊
တောင်ကျိုင်ကြားမှာ၊ ကျွဲကျောင်းလားရေ။
ဟူး . . . ရေ . . . ရေ . . . ဟူး။ ။
ထွေတောင်ဒေတောင်၊ ချောင်မြောင်တလွှား၊
ပိုးပဇိုင်းသံ-ညံသွားသွား။
တောသံလီသံ၊ မဆူညံ၊ နှင်းသံဖြောက်ဖြောက်၊
ပေါက်ပေါက်ဖေါက်သို့၊ ကြားရရေ။
ဂြောင်တောင်ဂြောင်၊ နက်ပြောင်ခေါင်းလောင်း။
တောဘယံမှာ၊ သာငြိမ့်ညောင်းပျာ၊
ကြားရရေ။
ဟူး . . . ရေ . . . ရေ . . . ဟူး။ ။

ဆိုဖို့ အရွှေ့သာခြင်း

အပုချေငိုရေ ပခက်က

အပုချေငိုရေ၊ ပခက်က
ကြောင်ချေမြည်ရေ၊ ပုတ်ဒေါင့်က
ကြက်ဖကြီးတွန်ရေ၊ အိမ်နောက်က
အဘာလာရေ၊ ချောင်းဝက
အမင်ကြည့်ရေ၊ တန်းပျင်းက
တန်းပျင်းကိုလက်တင်၊ သဗြီပင်
သဗြီပင်ကိုင်းလိုင်း၊ ကိုင်း ကိုင်း။

သင်ခန်းစာ – ၁၄

အုတ်	အုပ်
ုတ်	ုပ်

ကုပ်	ကျုပ်	တုပ်	နှုပ်
ခုတ်	ချုပ်	ထုပ်	မှုတ်
ငုတ်	ပြုတ်	ပုပ်	လှုပ်
စုတ်	ဖြုတ်	ရုပ်	ရှုပ်
ဆုတ်	ခြုတ်	မြုပ်	မြှုပ်

လိကျင့်ဖို့

အုတ်ခဲ

လက်ခုတ်သီး

ခြုပ်စက်

ဝါးလက်ခုပ်

ပုဇွန်တုတ်

ငရုတ်သီး သစ်ငုတ် ကုလားအုပ် ဝန်ထုပ်
အရုပ်ကြီး ကောက်ညှင်းထုပ် ရှိမှုတ် အမြှုပ်
ဖြုပ် ဖြုတ်

ဖတ်စာ − ၁၄

တီးသံ မှုတ်သံ ကြားရရေ။
အရုပ်ကြီးလည်လာရေ။
လက်ခုပ်သြဘာ ပီးကတ်တေ။
အချေ အုပ်ပြွတ်ပါလာရေ။

အင်းပုတ်ထမင်း စားကောင်းရေ။
ကောက်ညှင်းထုပ်ကို ပြုပ်ပါဖိ။
ငါးခြောက်ဖုပ်ကို ဆီနန့်သုပ်ပါ။
ဆွမ်းအုပ်မာ ထည့်ပါနှန်း။

ငရုတ်သီးကြိုက်တေ အဘာကြီး။
ထမင်းလုတ်က အလုတ်ကြီး။
အချေတိကို ဘောင်းဆုပ်ပီး။
ဆီဆွတ်ပဲစိ သုပ်ပျာပီး။

သင်ခန်းစာ – ၁၅

စာလုံးဆင့် (ပါဌ်ဆင့်) တိ

သတ္တဝါ၊ သစ္စာ

–က	–ဉ	–ဏ	–န	–မ	–ဟ	–င်္ဂ

လိကျင့်ဖို့

ပက္ခဒိန်

တက္ကသိုလ်

စန္ဒာ

ပဒုမ္မာကြာ

ကမ္ဘာ

ဝတ္ထု	ကုန်ပစ္စည်း	ဗြဟ္မာ	တိရစ္ဆာန်	ဒုက္ခ
မဇ္ဈိမ	အန္တရာယ်	ပဉ္စမ	သတ္တမ	ပိဿာ
ပုံသဏ္ဌာန်	ကစ္ဆပနဒီ	ရမ္မာဝတီ	ဝိဇ္ဇာ	သိပ္ပံ
ဣန္ဒြေ	ပုစ္ဆာ	သက္ကရာဇ်	ဓမ္မစကြာ	ဝတ္တရား

ဖတ်စာ – ၁၅

ငယ်စဉ်အခါ ပညာရှာ။
ကြီးခါဥစ္စာ ရအောင်ပါ။
သိပ္ပံဝိဇ္ဇာ အတတ်ပညာ။
ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရတနာ။

ဧရာဝတီ ရခိုင်ပြည်။
ကစ္ဆပနဒီမြစ်ကြောင်းရှည်။
ဘင်္ဂလားပင်လယ်သို့စီးဝင်ရေ။
အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာနန့် ဆက်နီရေ။
ကမ္ဘာ့ရီပြင်သို့ ထွက်နိုင်ရေ။

အာဂန္တုတိ ညဇာကရောက်ကတ်တေ။
ရမ္ဗာဝတီ ရမ်းဗြဲမြို့က လာကတ်တေ။
သင်္ဘော်နန့် လာစွာလား။
ကုန်ပစ္စည်းတိ မကန်ပါလာရေ။

ဖတ်စာ – ၁၆
အကျွန့် အကြောင်း

အကျွန်၏ နာမည်ရေ စိုးသန္တာ ဖြစ်ပါရေ။
အကျွန်၏ အဖရေ ဦးလှဖော် ဖြစ်ပါရေ။
အကျွန်၏ အမိရေ ဒေါ်အိမ်စိုး ဖြစ်ပါရေ။
အကျွန်ရို့ရေ လောင်းချောင်းရွာမာ နီကတ်ပါရေ။
အကျွန်ရို့ မိဖတိရေ လယ်လုပ်ကတ်ပါရေ။
အကျွန့်မာ အစ်ကိုတယောက် မောင်ချေတယောက်ဟိပါရေ။
အကျွန်ရို့ရေ ကိုယ့်ရွာက မူလတန်းကျောင်းမာ ကျောင်းတက်ကတ်ပါရေ။
အကျွန်က ပထမတန်းဖြစ်ပြီးကေ အစ်ကိုက လေးတန်း၊ မောင်ချေက သူငယ်တန်းမာ သင်နီကတ်ပါရေ။

အကျွန့်အကြောင်း

အကျွန်၏ နာမည်ရေ စိုးသန္တာ ဖြစ်ပါရေ။ အကျွန်၏ အဖရေ ဦးလှဖော် ဖြစ်ပါရေ။ အကျွန်၏ အမိရေ ဒေါ်အိမ်စိုး ဖြစ်ပါရေ။ အကျွန်ရို့ရေ လောင်းချောင်းရွာမာ နီကတ်ပါရေ။ အကျွန်ရို့ မိဖတိရေ လယ်လုပ်ကတ်ပါရေ။ အကျွန့်မာ အစ်ကိုတယောက် မောင်ချေတယောက်ဟိပါရေ။ အကျွန်ရို့ရေ ကိုယ့်ရွာက မူလတန်းကျောင်းမာ ကျောင်းတက်ကတ်ပါရေ။ အကျွန်က ပထမတန်းဖြစ်ပြီးကေ အစ်ကိုက လေးတန်း၊ မောင်ချေက သူငယ်တန်းမာ သင်နီကတ်ပါရေ။

လိကျင့်ခန်း

အောက်ပါမိန်းခွန်းတိကိုဖြေပါ။

(က) မင်းနာမည်ကိုပြောပါ။
(ခ) မင်းအဖကအသူရောင်။
(ဂ) မင်းအမိအသူလေး။
(ဃ) မင်းဇာရွာမာနီရေလေး။
(င) မင်းမိဖတိ ဇာလုပ်ကတ်တောင်။

ဖတ်စာ – ၁၇

အရပ်လေးမျက်နှာ

နီထွက်ရာဖက်သို့ မျက်နှာပြုပါ။
လက်နှစ်ဖက်ကို ဘေးသို့ဆန့်လိုက်ပါ။
နီထွက်တေဖက်ရေ အရှိအရပ်။
နီဝင်ရေဖက်က အနောက်အရပ်။
ညာဖက်စွာ တောင်အရပ်။
ဘယ်ဖက်စွာ မြောက်အရပ်ဖြစ်တေ။
အရှိ၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် လို့ အရပ်လေးမျက်နှာ ဟိရေ။

ဖတ်စာ – ၁၈

ရခိုင်ပြည်နယ်က မြို့နယ်၊မြို့နယ်ခွဲတိ

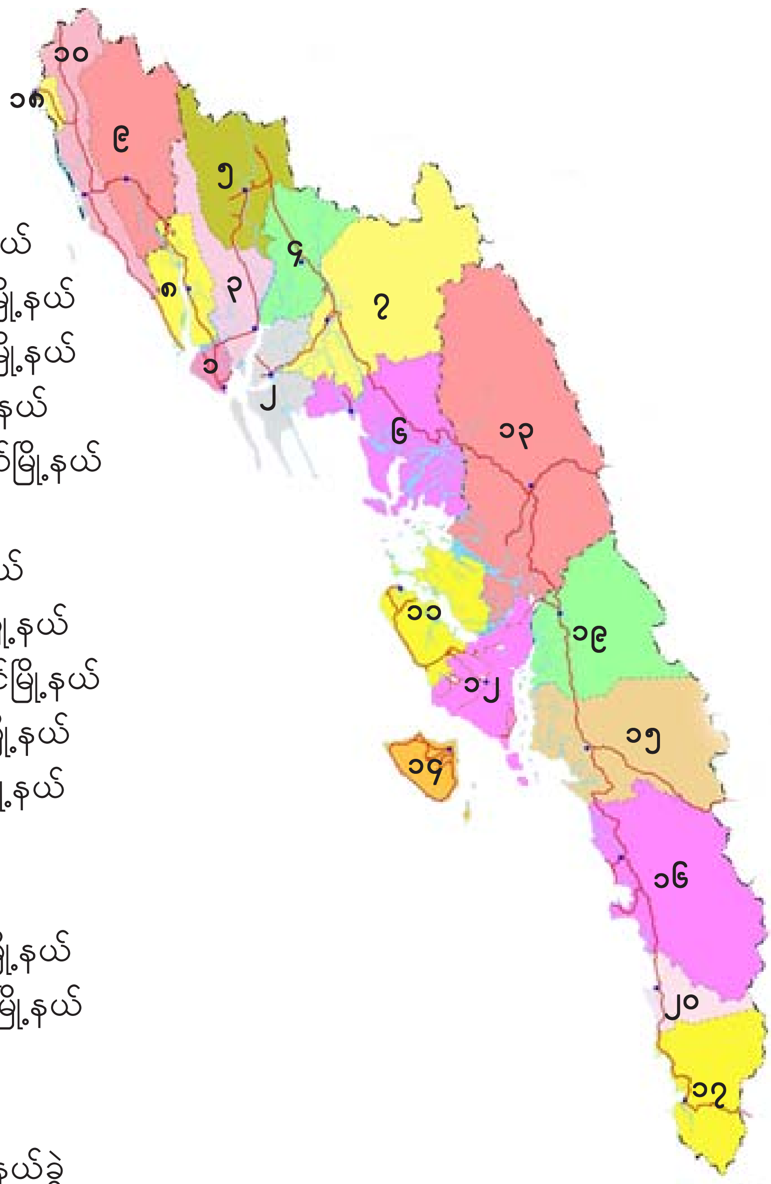

၁။ စစ်တွေ မြို့နယ်
၂။ ပေါက်တောမြို့နယ်
၃။ ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်
၄။ မြောက်ဦးမြို့နယ်
၅။ ကျောက်တော်မြို့နယ်
၆။ မြေပုံမြို့နယ်
၇။ မင်းပြားမြို့နယ်
၈။ ရသိတောင်မြို့နယ်
၉။ ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်
၁၀။ မောင်တောမြို့နယ်
၁၁။ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်
၁၂။ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်
၁၃။ အမ်းမြို့နယ်
၁၄။ မာန်အောင်မြို့နယ်
၁၅။ တောင်ကုတ်မြို့နယ်
၁၆။ သံတွဲမြို့နယ်
၁၇။ ဂွမြို့နယ်
၁၈။ တောင်ပြိုမြို့နယ်ခွဲ
၁၉။ မအီမြို့နယ်ခွဲ
၂၀။ ကျိန္တလီမြို့နယ်ခွဲ

ဖတ်စာ – ၁၉

သွားကိုဂရုစိုက်ပါ

အစာစားပြီးတိုင်း လုတ်ဆီးပါ။ အိပ်ရာဝင်ဖို့ခါ သွားတိုးပါ။ သွားတိုးဆီး မဟုတ်ကေ ဆားနန့်တိုးပါ။ သွားသန့်ယှင်းကေ သွားခိုင်ရေ။

သွားခိုင်အောင် သံပုရာသီး၊ ရှောက်သီး၊ ခရမ်းချဥ်သီး ရို့ကို စားရဖို့။ ကြက်ဥနန့် ငါးကြီးဆီစားကေလေ့သော့ သွားနှောင်းရေ။ နို့သောက်ကေ သွားကောင်းရေ။ အချိုအများ မစားကေ့။ သွားနာတတ်တေ။

လိကျင့်ခန်း

ကွက်လပ်မာ ဖြည့်ပါ။

၁။ အစာစားပြီးတိုင်း ------------- ဆီးပါ။

၂။ သွားသန့်ယှင်းကေ သွား ------------- ရေ။

၃။ သွားခိုင်အောင် ------------- ၊ ------------ စားပါ။

၄။ ------------ သွားကောင်းရေ။

၅။ အချိုအများစားကေ သွား -------------- တတ်တေ။

ဖတ်စာ – ၂၀

အသက်ရှည်စွာ

(လောကသာရဆုံးမစာ)

အသက်ရှည်စွာ၊ အနာမဲ့ကြောင်း၊ ကောင်းလှစီချင်၊ ပွဲ့ပြင် နိစ္စ၊ ကွပ်ဆုံးမသား၊ မိဖဆရာ၊ စကားနာရွှေ့၊ ကျမ်းစာသိမြင်၊ တတ်အောင်သင်လော့၊ ပေါ်လွင်မပြု၊ ကောင်းရာတုလျက်၊ ကောင်းမှုမြတ်နိုး၊ ကောင်းအောင်ကြိုး၍၊ ကောင်းကျိုးကိုယ်၌ တည်စီမင်း။

ဖတ်စာ – ၂၁

နို့သောက်ခြင်း

နို့ရေ အချေတိအတွက် ကောင်းဘီယက် အစာဖြစ်တေ။ နွားနို့၊ ကျွဲနို့၊ ဆိတ်နို့တိကို အများသောက်ပါ။ ကိုယ်တက်လာလိမ့်မေ။ နို့ရေ သွားနန့် အရိုးတိကို ခိုင်မာစီရေ။

နို့ကို ချက်ပနာ နိတိုင်းသောက်ပါ။ နို့ကို ယင်မနားပါစီကေ့။ ဖုံးအုပ်ထားပါ။

နို့ဆီ၊ ထောပတ်၊ နို့ချဉ်၊ နို့မှုန့် တိရေ နွားနို့က ရရေအစာတိဖြစ်တေ။

လိကျင့်ခန်း

ကွက်လပ်မာ ဖြည့်ပါ။

၁။ နို့ရေ အချေတိအတွက် ---------- အစာဖြစ်တေ။

၂။ နို့သောက်ကေ ----------- တက်လာလိမ့်မေ။

၃။ နို့ရေ သွားနန့် ------------- တိကို ခိုင်မာစီရေ။

၄။ နို့ကို -------------- ပနာ နိတိုင်းသောက်ပါ။

၅။ နို့ဆီ၊ ထောပတ်၊ နို့မှုန့်တိရေ ------------- က ရရေအစာတိဖြစ်တေ။

ဖတ်စာ – ၂၂

ပန်းဝှက်တမ်း

အကျွန်ရှိ့ရွာမာ ပန်းဝှက်တမ်း ကဇတ်လိ ဟိပါရေ။ တယောက်မိန်းစွာကို တယောက်က ဖြေရပါရေ။ မဖြေနိုင်ကေ ပန်းပီးရပါရေ။ ပန်းဝှက်သူ ကြိုက်တေပန်းကို ပီးရရေ။ ပန်းရပြီးရေခါ ကိုယ်ဝှက်ထားရေအဖြေကို ပြောလိုက်ပါရေ။

ပန်းပီးရေဆိုစွာ အကယောင့်ပန်းကို ပီးစွာမဟုတ်ပါ။ ပါးစနန့်ပင် ပန်းပီးရေလို့ ပြောရစွာ ဖြစ်ပါရေ။ ပန်းဝှက်သူက "ပီးရေပန်းကို ဘုရားတင်၊ ပန်းသျှင်တဖို့၊ ငါကိုးဖို့" လို့ ပြောပျာ ဘုရားတင်လိုက်ပါရေ။ ပန်းလှူရေကျေးဇူးနန့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပါရရေ။ ယင်းကုသိုလ်ကို ဆယ်ဖို့ခွဲလိုက်ပါရေ။ ပန်းပီးသူကို ကုသိုလ်တဖို့ပီးပါရေ။ ပန်းတင်သူက ကုသိုလ်ကိုးဖို့ကို ယူပါရေ။ အေခလိကား ချစ်ကောင်းထမန်း ကဇတ်ခြင်းတမျိုးပါ။

ပန်းဝှက်တမ်းနမူနာတခုကို ပြပါမေ။

မိန်းသူ	- အတောင်စိမ်းပြာငှက်၊ အဂေါင်းမြီမာဝှက်။
ဖြေသူ	- မသိ။
မိန်းသူ	- မသိကေပန်းပီး။
ဖြေသူ	- ရှိတူပန်းကိုယူ။
မိန်းသူ	- ပီးရေပန်းကို ဘုရားတင်၊ ပန်းသျှင်တဖို့ ငါကိုးဖို့။
အဖြေ	- နပျိုးပင်။

လိကျင့်ဖို့ပန်းဝှက်ကဗျာတိ

၁။ ကလေ့မေချေ မျက်နှာပြောက်၊ အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းရောက်။
၂။ ကန်ထဲမာရီ၊ ရီထဲမာမြို့၊ မြို့ထက်ကန္ဒြီ။
၃။ ကမ်းနားပတ်လည် ရက်တက်တေ၊ အလယ်အနားသတ်။
၄။ ငါ့သားငဖြူ ထွက်တော်မူ၊ ရွာသူကြီးငါးယောက် ဖမ်းဖို့ရောက်။
၅။ ငှက်ချေတကောင်ပျံလို့လား၊ ခြီနန့်မနား၊ နှုတ်နန့်နား။
၆။ ငယ်ခါ ဘာဇူဝတ်၊ ကြီးခါ ဘာဇူချွတ်။
၇။ စာတီဖုန်းဆိုး၊ ရှိမခိုး။
၈။ တောမာနီ ရန်သူ၊ အိမ်ကိုရောက် ခင်ပွန်းဖြူ။
၉။ တက်လေးချောင်းနန့် အပြင်းလျှော်၊ မောက်တော်သျှင်မ ပေါင်းထဲက။
၁၀။ ထပိန်ဆယ်ထပ် မဝတ်တတ်၊ စော်ကအငယ် ပိစိချေ။
၁၁။ မီးစအခါ အဖြူပါ၊ အရွယ်လေ့ရောက် အဖြူပျောက်၊ သီဖို့ခါ အဖြူရောက်။
၁၂။ ရိုးလှသန္တာ အညှာနန့်၊ ကိုင်ဝံ့ရေလူ၊ ပညာနန့်။
၁၃။ သဲသောင်ပြင်မာ ရင်ဖတ်စည်တီး နိတိုင်းဗြီး။
၁၄။ အရိုးမဟိ အရီ ပင်လယ်ကူးခရေ။

အဖြေတိ

၁။ ဒန်းဂါး	၂။ ဆီမီးခွက်	၃။ အိမ်ခေါင်မိုးစွာ
၄။ နှပ်ညှစ်စွာ	၅။ မှုတ်စူး	၆။ ဝါးတုတ်
၇။ ကောက်ရိုးပုံ	၈။ သဘော့စာပင်	၉။ ပြင်သာလိပ်ကြီး
၁၀။ နပျိုးဖူး	၁၁။ လဆန်း၊ လပြည့်၊ လကွယ်	
၁၂။ ဘုန်းကြီးယပ်	၁၃။ ဘလီး	၁၄။ မျှို့

ဖတ်စာ - ၂၃

အကျွန်ရို့ရွာ

အကျွန်ရို့ရွာကို ဇင်ချောင်းရွာလို့ ခေါ်ကတ်ပါရေ။ ရွာလမ်းတိ သန့်ယှင်းပါရေ။ အိမ်ခြံဝင်းတိလေ့ ကျယ်ပါရေ။

ရွာအရှေ့ဖက်မာ တောင်တန်းတိဟိပါရေ။ ရွာအနောက်ဖက်မာ ပင်လယ်ကမ်းနားဟိပါရေ။ ရွာမြောက်ဖက်မာ တောင်ကုန်းနန့် လယ်ပြင်တိ ဟိပါရေ။ တောင်ခြီရင်းနားမာ ဘုန်းကြီးကျောင်းနန့် ရွာဦးစာတီဟိပါရေ။ စာတီနံ့ပါးမာ သောက်ရီကန်ကြီးတကန်ဟိပါရေ။ ရွာတောင်ဖက်မာတော့ခါ ချောင်းချေ တစ်ချောင်းစီးဆင်းနီပါရေ။

ရွာသားတိရေ လယ်အလုပ်၊ ပိုက်သည်အလုပ်ကို လုပ်စားကတ်ပါရေ။ အိမ်အတွက် လိုရေသစ်ဝါးတိကို တောင်သို့တက်ပနာ ခွတ်ယူကတ်ရပါရေ။

အကျွန်ရို့ရွာရေ တောင်ကုန်း၊ တောတန်းတိနန့် စိမ်းစိုနီပါရေ။ ပင်လယ် ကမ်းနားဖြစ်လို့ ကောင်းကောင်းပင် သာယာလှပါရေ။

လိကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါစကားလုံးတိကို ကျက်မှတ်ပါ။

ဇင်ချောင်း၊ ပင်လယ်ကမ်းနား၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ပိုက်သည်၊ စိမ်းစို၊ ခွတ်

၂။ အောက်ပါကွက်လပ်တိကို ဖြည့်ပါ။

(က) အကျွန်ရို့ရွာကို ----------- လို့ ခေါ်ပါရေ။

(ခ) ရွာအရှိဖက်မာ ------------- ဟိပါရေ။

(ဂ) ရွာအနောက်ဖက်မာ -------------- ဟိပါရေ။

(ဃ) ရွာမြောက်ဖက်မာ --------------- ဟိပါရေ။

(င) ရွာတောင်ဖက်မာ -------------- ဟိပါရေ။

၃။ သင်၏ရွာအကြောင်းကို ရွီးပါ။

ဖတ်စာ – ၂၄
ယုန်နန့်လိပ်အကြောင်း

အယင်ကခါ ယုန်ချေတကောင်နန့် လိပ်ချေတကောင်ရို့ ဟိကတ်တေလတ်။ လိပ်ချေ လားနီစွာကိုကြည့်ပနာ ယုန်ချေက- “အဝေးလိပ်ချေ မင်းလားစွာ ကောင်းကောင်းကြာရေဂါး” လို့ ကဲ့ရဲ့စကားဆိုလိုက်တေ။ ယေခါ လိပ်ချေက - “ငါ မင်းနန့် အပြီးပြိုင်ဝံ့ရေ။ မင်းကို ငါနိုင်ရစီဖို့” လို့ ပြန်ပြောရေ။ ယုန်ကလေ့ “ယင်းပိုင်ဆို ပြိုင်ကတ်မေ” လို့ဆိုလီရေလတ်။

ယင်းပိုင်နန့် အပြီးပြိုင်ကတ်တေခါ လိပ်ချေက တဆတ်ဆတ်နန့် လားနီရေ။ ယုန်ချေကတော့ခါ ပြီးလို့ခုန်လို့လားရေ။ ယေဖူးနန့် လိပ်ထက် ရှိသို့ကျော်ပနာ အဝီးကြီးကို အယင်ရောက်လားရေ။ ယေခါ ယုန်ချေက - “လိပ်ကတော့ ဝီးကျန်ခယာ။ ငါ့ကိုဘဇောင်လိုက်လို့ မိန်ဖို့ရောင်။ ငါဒေမာ တရီးအိပ်ပစ်လိုက်မေ” ဆိုပြီးကေ အိပ်နီပါရေလတ်။

ယုန်ချေအိပ်နီရေအချိန်မာပင် လိပ်ချေက တဆတ်ဆတ်နန့်လားလို့ ပန်းတိုင်သို့ အယင်ရောက်လားလီပါရေ။ ယုန်ချေအိပ်ရာကနိုးလာစွာနန့် တဟုန်တည်းပြီးလားရေ။ ယေကေလေ့ လိပ်ချေရောက်နီဗျယ်ဖြစ်လို့ အပြီးပြိုင်ပွဲမာ ယုန်ချေ ယှုံးပါလီရေလတ်။

ယေဖူးနန့် အလုပ်လုပ်တေခါ ရိုက်ရိုက်စိုက်စိုက်လုပ်ကေ အောင်မြင်ရေ။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် အထင်ကြီးပြီး ယုန်ပိုင် ပန်းတိုင်းမရောက်ခင် လမ်းမာအိပ်နီလို့မဖြစ်၊ ကိုယ့်အလုပ်မပြီးဆုံးခင် တန့်မနီဖို့ အရေးကြီးရေ။

လိကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါစကားလုံးတိကို ကျက်မှတ်ပါ။

တဆတ်ဆတ်၊ ပြီးခုန်၊ အဝီးကြီး၊ အယင်၊

အထင်ကြီး၊ ရိုက်ရိုက်စိုက်စိုက်၊ တန့်

၂။ အောက်ပါကွက်လပ်တိကိုဖြည့်ပါ။

(က) ယုန်က ------------ ကို ကဲ့ရဲ့ရေ။

(ခ) လိပ်ရေ ------------- နန့် အပြီးပြိုင်ဝံ့ရေ။

(ဂ) ပြိုင်ပွဲမာ ------------- က တဆတ်ဆတ်လားရေ။

(ဃ) ယုန်ကတော့ခါ ------------- လို့ လားရေ။

(င) အလုပ်မပြီးဆုံးခင် ------------- ဖို့ အရေးကြီးရေ။

ဗုဒ္ဓပူဇနိယ ယိမ်း သာခြင်း

အို . . . မဟာမုနိဘဂဝါ၊ အို . . မုနိမဟာဘဂဝါ၊ အို . . မဟာမုနိဘဂဝါ
ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ - ဓမ္မံသရဏံဂစ္ဆာမိ -သံဃံသရဏံဂစ္ဆာမိ။

၁။ အင်္ဂီရသံ ဘွဲ့ထူးခံ၊ ငါးမာန်အောင်ရ၊ ကိုးပါးဂုဏ်၊
စုံပြည့်ဝကော၊ မြတ်ဗုဒ္ဓလေ - မြတ်ဗုဒ္ဓ . . ။
ကာယဝစီ၊ မနောချီ၊ အဥ္ဇလီသ၊ ကျွန်ပူဇော်
ဂုဏ်တော်မြတ်ကို၊ ဦးညွှတ်ခလေ - ဦးညွှတ်ခ . . ။
ဗုဒ္ဓံမယံ ပူဇေမိ။

၂။ ဒေသနာဉာဏ်၊ နီရောင်လျှံ၊ ခြောက်တန်ဂုဏ၊ မပျက်မှန်၊
စုံပြည့်ဝကော၊ မြတ်ဓမ္မလေ - မြတ်ဓမ္မ . . ။
ကာယဝစီ၊ မနောချီ အဥ္ဇလီသ၊ ကျွန်ပူဇော်
ဂုဏ်တော်မြတ်ကို၊ ဦးညွှတ်ခလေ - ဦးညွှတ်ခ . . ။
ဓမ္မံမယံ ပူဇေမိ။

၃။ ဘုရားသားမှန်၊ သံဃာမွန်၊ သျှစ်တန်အရိယ၊ နဝဂုဏ်၊
စုံပြည့်ဝကော၊ မြတ်သံဃလေ - မြတ်သံဃ . . ။
ကာယဝစီ၊ မနောချီ၊ အဥ္ဇလီသ၊ ကျွန်ပူဇော်
ဂုဏ်တော်မြတ်ကို၊ ဦးညွှတ်ခလေ - ဦးညွှတ်ခ . . ။
သံဃံမယံ ပူဇေမိ။

၄။ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ မြတ်သံဃာ၊ သုံးဖြာဂုဏ၊ လက်ဆယ်ဖြာ၊
ပဏ္ဏာသဘိ၊ ဝန္ဒာမိလေ - ဝန္ဒာမိ . . ။
ရှိခိုးကော်ရော်၊ ကျွန်ပူဇော်၊ အဟောဝတ၊ သုခမှန်၊
နိဗ္ဗာန်နန်းကို၊ မြန်းရစီလေ - မြန်းရစီ။
ဗုဒ္ဓံ မယံ ပူဇေမိ၊ ဓမ္မံမယံ ပူဇေမိ၊ သံဃံမယံ ပူဇေမိ . . ။

၅။ မာတာပီတာ၊ မြတ်ဆရာ၊ ချမ်းသာသုခ၊
ပြည့်ဝရန်၊ ဆုပန်သဘိ၊ နမာမိလေ - နမာမိ . . ။
ပုညဘာဂံ၊ အဖိုးမွန်၊ အကျွန်ပြုရ၊ မြတ်ကုသိုလ်
ထိုဒါနကို အမျှဝီလေ - အမျှဝီ။
(သဗ္ဗေ သာနံ ဒဒါမိ) . . . ၃